

22130635

RUMANTSCH A: LITERATURE – STANDARD LEVEL – PAPER 1
ROMANCHE A : LITTÉRATURE – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
ROMANCHE A: LITERATURA – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Wednesday 8 May 2013 (morning)
Mercredi 8 mai 2013 (matin)
Miércoles 8 de mayo de 2013 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is *[20 marks]*.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est *[20 points]*.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es *[20 puntos]*.

Be scriver l'analisa literara dad ün'unica passascha. La resposta as sto referir sün tuotas duas dumondas.

1.

Ün di fa Carl ün viadi cul auto. „Quista cuntrada straminabla!“ vaiva dit James. Ella es straminabla! Ella til tira our da la mediocritàd'üna provgnentscha stretta. Scuvrir dimensiuns incuntschaintas in sai stess. „Ir davent! pensa'l, quai es l'etern princip. Probabel nun eschna creats per restar là e per ans circundar cun saivs da sgürezza.“

5 El fila uras a la lunga, tras regions inabitadas. Minchatant as ferma'l e vain our da l'auto per guardar üna chapella invlidada o las ruinas d'alch veglia fortezza. El pensa ad Indians, chi nu's fan verer ninglur. Sias lectüras da mat – Lederstrumpf, Karl May. Quai ch'el s'imaginaiva in quellas paginas müravigliusas d'eira ün pa different. Quia pudess el plüchöntscha pensar a Buster Keaton, sia locomotiva (aint il film „The General“), il spessaduoir da gods, ingio chi passa tras ün binari
10 falomber, üna natüra barbara, chi t'imnatscha da tuot las varts.

In ün lö sta'l lösch a guardar üna grappa da bos-cha, ruvers gigantescs, cun ün fögliom chi's muainta e chi penda sco ün mantelun giò per terra; ils trunchs complettamaing surtrats cun ün müs-chel alb. Lura sta'l a la riva d'ün lai transparent, ingio chi pendan tschèl e terra. Minchatant ün sfuschignöz aint il erbaduoir, quia til dà leivas sculozzadas. Verer bain ingio chi's
15 metta ils peis. Lura daja pustüt curius sbrais dad utschels, chi til sun tuottafat novvs; pro singuls para be chi rian; probabelmaing sarà quai l'uschèdit „utschè-chi-ria“, o „l'utschè-chi-fa-schnös“. Dal qual i til han quintà. Plü tard a l'ur dal god, vezza'l alch razza da sprer o girun, cun testa cotschna, chi sta a magliar üna zepira. Carl fa ün pèr pass, vain plü daspera. Per terra la bes-cha morta culla böglia averta. L'utschè dozza il cheu guarda nan da quai nosch; siand cha Carl sta là,
20 as dozzal cun battüdas greivas, svoula ün pèr girs sur el via, as placha sün ün bos-ch e guarda giò. Pür cur cha l'hom disturbader as retira, schlada'l las alas e tuorna aval, per cuntinuar seis past.

Adüna darcheu quists bös-chuns, cun romma chi tendscha fin giò per terra. Vers saira il sulai sflomgiaja tras, cun üna glüm gelguainta. Il silenzi inturn tai, sco al cumainzamient dal muond. Tü hast ün curius sentimaint, mez anguoscha e mez entusiassem, exaltaziun. El cumainza
25 a cantar. E cur ch'el tascha, doda'l ün utschè chi da üna risada – hähä – hähähää, hä. I rebomba.

El pansa a Sara. Là pro l'ur da la via seis Austin. Carl s'imaginescha co ch'ella vian oura e chamina sü vers el, ün pa seria, sco'ls ultims dis, seria esingulara, sco cha dounnas sunminchatant. Ma quia in quista suldüm, be ela duos sulets – quai füss different.

El es gnü bel e bain surprais da la saira, sainza savair co. Üna pezza sta'l amo a verer quist
30 tschèl sainza cunfins, ma lura es qua la not. Cun ir inavant perda'l lorientaziun, va lösch da la fosa vart, fin ch'el riva pro ün pèr chasas. Ün vegl til declera la via.

El tuorna pür tard aint pella not. Natüral chi'd es tuot s-chür. El vess foms, ma ningün nun es plü sü. Patricia, la fantschella naira, nu füss probabel gnanca zich gritta, sch'el gess a cloccar. Neir la cuschinunza, – quella riess be cun sa boccuna. Ma el nu voul disturbar a ningün. Neir a
35 Sara, a quella il main da tuot.

In sa stanza nun ha'l inguotta da mangiar, neir bierra o whisky. El impizza la püpa, as tschainta sül let. Il fümär, e lura la fom, quai dà üna tscherta ligerezza, sco scha tü füssast üna nüvla. Tuot il di passantà rebomba in tai, tuot para fich daspera. Il sentimaint: be amo ün pass plü inavant, e tü pudessast verer che chi fan quivia. El Gnanca nu füss stut scha Edit o Marianna
40 gnissan aint dad üsch ... Sün maisa la fotografia dad Armin. El vezza ad Armin chi chamina tras il Louxembourg. Chi decida scha nossa vita es ligera o greiva? La greivezza dad Armin, el sa cha quai es sainza fal sia ierta. Minchatant prova'l da nu pensar landervia. Ma co as sculainta impissimaints?

- Per exaimpel eir la dumonda: Cura tuornast inavo? Restast uossa simplamaing quia?
- 45 O voust ir inavant, fin chi'd es a fin ün bel di, sco cun Ben a Mont-Les-Bois; o per exaimpel cun Tolstoi aint illa pitschna staziun da Astapowo? Tolstoi, chi'd es mütschi da chasa cun 82 ons. Da chi o da che sarà'l mütschi, quist hom be forza? Chi nu til giaiva plü corda? Che tscherchaiva'l? Che tscherchaina nus tuots?

Oscar Peer, *Viadi sur cunfin* (1981)

- (a) Co reflecta quista sequenza il „viadi sur cunfin“?
- (b) Che metodas e/o mezs stilistics dovra l'autur in quista sequenza per descriver il protagonist?

2.

Stagiun morta

- Il lai inglatschà –
üna lama da marmel
cunter la spuonda.
Il sulai svöda crias d'albur
5 Sur las givellas d'Avrigl.
La muntogna sa d'esser greiva
suot il tramagl da las nüvlas.
- Illa giassa inchün chi va
Cun pass absaint.
10 Clocs da martè –
splats da cazoula
e'l sbarbuogliar dal standschen.
- Ils spejels da festa e stüfchentscha
dorman suot palperas clausas.
15 Scuas ravaschan aint il hall.
Vaidrinas orbas,
merenghins in salv.
La partitura stuorna da las corniglias
svanischa cun plonts da suldüm.
- 20 La cità tuorna cumün.
Ils sains marmuognan
lur sol – mi cridulaint
e tuot dvainta metal.
Alch va in tschercha
25 d'ün vöd fratern
davo ils curtels chi tschiorbaintan.
- Mezdi passa speravia
sün pattas da luf tscharvèr.
Il god tegna il flà
30 e spetta be da'ns traplar
cun linguas blauas.

Andri Peer, *Refügi* (1980)

- (a) Che significaziun ha il titel in relaziun cul rest da la poesia?
- (b) Cun che mez stilistics creescha l'autur atmosfera da quista poesia e che atmosfera vian creada?